

Сет Ріггс рекомендує початківцям займатись вокалом під контролем педагога, який володіє даною технікою, але, якщо такої можливості у вокаліста немає, варто записувати свої заняття, для того, щоб постійно слідувати за звуковидобуванням у мовній позиції.

Це одна характерна особливість полягає в тому, що при використанні техніки співу в мовній позиції з віком голос тільки покращить свої якості. Це відбувається за умови, що під час співу, не будуть використовуватись суто фізичні зусилля, не страждатимуть діапазон, сила, якість звуку. В протилежному випадку, з'являться тремтіння та інші характерні признаки зношення голосу [3, с. 26-53].

Щодо ефективності методики Сета Ріггса, то думки сучасних педагогів та виконавців розходяться: одні вважають, що її можна застосовувати лише для розвитку естрадного вокалу, інші (зазвичай ті, які перевірили її ефективність на власному досвіді) стверджують, що з її допомогою можна досягти тих результатів, яких досягнув сам Сет Ріггс.

Висновки. Таким чином, методика Сета Ріггса полягає в переоцінці змісту та методів вокальної педагогіки: важливо не те, що співати, а як співати. Саме це робить її універсальною для всіх стилів та жанрів вокального мистецтва. Спів у мовній позиції забезпечує збереження у вокалістів відчуття легкості, комфортності під час співу, природності артикуляції, а отже, чіткої дикції, яка не залежить від умов фонації (регистру, висоти тону, типу голосної, сили голосу, емоційного змісту художнього образу виконуваного твору). До його методики входять вправи для розвитку координації голосу у мовній позиції, вправи для розвитку сили голосу, набуття впевненості, контролю зв'язок над перехідними зонами, вправи, які дозволяють повністю відключити м'язові рефлексії, розслаблення м'язів, що беруть участь в звукоутворенні, вправи для набуття навичок співу в мовній позиції, пісенні вправи для закріплення звуковидобування в мовній позиції.

Ефективність методики Сета Ріггса автор статті практично перевіряє на заняттях вокалу зі студентами Тереховлянського вищого училища культури. У полі зору досліджень автора є також питання розвитку вокально-виконавських навичок студентів та взаємодії даної методики з іншими методами та прийомами вокальної педагогіки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гнидь Б. П. Історія вокального мистецтва / Б. П. Гнидь. – К.: НМАУ, 1997. – 310 с.
2. Кочнева И., Вокальный словарь / И. Кочнева, А. Яковлева. – Л.: Музыка, 1988. – 70 с.
3. Риггс Сет. Как стать звездой / Сет Риггс. – М., 2000. – 104 с.

Фаберський П.

Науковий керівник – доц. Маркович М. Й

МАЛІ АРХІТЕКТУРНІ ФОРМИ В ПРОСТОРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Актуальність теми. Ландшафтна композиція міського саду або скверу – це система взаємозв'язків основних його елементів (рослин, рельєфу, водойм, споруд та малих архітектурних форм), об'єднаних спільною стильовою ідеєю. У ландшафтній композиції велике значення має правильне розташування малих архітектурних форм. Вони повинні бути співрозмірними з простором, в який їх вписують архітектори та дизайнери. У літературі вітчизняних авторів радянського періоду дуже узагальнено подано основні принципи. Збірник науково-технічних праць паркової композиції на прикладах міст СРСР та близького зарубіжжя [1,2]. Праця відомого ландшафтного архітектора Джона Ормсбі Саймондса [3], яку було перекладено на російську мову і видано у 1965 р. Це "перша ластівка" в галузі ландшафтного дизайну на території Радянського Союзу. У закордонних публікаціях, що стали поширеними на території України тільки в роки незалежності (особливо, якщо це перевидання англійських авторів), проектування садів та парків розглядають вже детальніше. Найпопулярнішим сьогодні автором у галузі ландшафтного дизайну вважають Джона Брукса [4], який у своїх книжках згідно з чіткою рубрикацією, розглядає усі питання, що можуть виникнути під час проектування різноманітних садів та парків.

Мета статті. Архітектори та дизайнери, некомпетентні у проектуванні ландшафтів, своїми невдалими рішеннями часто спотворюють наші природні краєвиди. Вивчення взаємозв'язку явищ природи з життям людини для проектування комфортного середовища є метою дослідження.

Завдання:

- необхідно з підвищеною увагою розглянути планувальні композиції міських парків та скверів;
- проаналізувати створення малих архітектурних форм і їх відповідне місце серед зелені.

Виклад основного матеріалу. Малі архітектурні форми – невеликі споруди у містобудівному або ландшафтно-парковому середовищі. Деякі з них пов'язані з благоустроєм вулиць і площ, інші є елементами декоративного вбрання і збагачують композицію середовища [5].

Малі архітектурні форми насамперед мають відповідати функціонально-естетичним потребам територій та відповідати своєму оточенню, тобто бути виконаними в стилістиці житлових і громадських будівель та промислових споруд. Вони мають бути зручними, надійними, привабливими та економічними.

За призначенням малі архітектурні форми можна розділити на дві групи – декоративні та утилітарні.

До утилітарних малих архітектурних форм належать:

- елементи благоустрою – огорожі, кіоски, ліхтарі, містки, сходи, пандуси, альтанки, павільйони, лавки, смітники, зупинки громадського транспорту та інші;
- носії інформації – рекламні бігборди, різноманітні інформаційні стенди та установки, вказівники;
- конструкції із застосуванням рослин – трельяжі, перголи, вазони для квітів;
- оздоблення поверхні землі – відкоси, підпірні стінки;
- обладнання спортивних майданчиків, дитячих ігрових майданчиків, відкритих театральних просторів, літніх кафе.

До декоративних малих архітектурних форм належать:

- об'єкти пов'язані з використанням води – фонтани, декоративні басейни;
- меморіальні споруди, скульптура та мала пластика.

Проблема малих архітектурних форм у створенні благоустрою міста на різних етапах його будівництва пов'язана з вирішенням завдань формування архітектурно-просторового середовища міста, його естетично-художнього наповнення. Також необхідно враховувати історичні особливості розвитку міста, стильові ознаки його культури.

Огорожа – мала архітектурна форма, яка обмежує територію навколо окремих будівель та споруд, архітектурних комплексів, зелених зон і т. ін. у містах й інших населених пунктах. Залежно від призначення огорожа буває різної висоти та виконується з різноманітних матеріалів – дерева, металу, бетону, цегли та ін. Широко застосовуються огорожі із зелених насаджень – хвойних та листяних (туї, граба, бирючини та ін.).

Усі види огорож, зі врахуванням їхньої висоти, можна поділити на три типи: високі огорожі (3-7 м), середні (1,0-1,2 м), низькі (0,3-0,5 м). Високі огорожі встановлюють у парках та великих садах загального користування. Ними огорожують територію виставок, ботанічних садів, зоопарків, стадіонів та ін. Середні огорожі встановлюють на границях скверів, бульварів, набережних, а також навколо виділених ділянок на територіях великих парків або в певних місцях у системі площ та вулиць міста. Низькі огорожі застосовують для обмеження водойм, газонів та клумб.

Екрани, ширми та огорожі є вертикальними елементами, які розділяють простір міських парків та скверів. Вертикальні площини мають важливе значення у створенні зовнішнього простору. Вони охоплюють та підкреслюють функціональні зони; за допомогою стін з кам'яної кладки або ж зелених насаджень можна регулювати та обмежувати ділянки. Якість огорожі має розглядатися залежно від функції тієї чи іншої ділянки. Огорожа є бажаною там, де треба створити затишок, тобто в парках та скверах, що є оазами тиші у великих містах.

Лавка – різновид вуличних меблів, призначена для сидіння і відпочинку. Виникли лавки в давні часи і зазнали різноманітних стильових змін з плином часу. Лавки відрізняються як різноманітністю форм та розмірів, так і матеріалів, з яких їх виготовляють. За формою лавки розрізняють: зі спинкою, без спинки, короткі, з'єднані по декілька штук. Сидіння має бути на висоті 40-45 см. Виготовляють лавки з кованого або литого металу, дерева, бетону, різноманітних пластиків і т. ін. Паркова лавка може бути останнім елементом оформлення простору, але одночасно бути першою деталлю, що справляє враження, коли відвідувач заходить до парку.

Лавки встановлюють по всій території парків та скверів, починаючи з головного, парадного майданчика біля входу до парку. Вони "заохочують" посидіти на центральній алеї, біля доріжок та майданчиків. З них можна захоплюватися відкритими просторами галявин, джерел, озер; лави бувають розташованими в тінистих, прихованих куточках парку. Лави на всіх ділянках загальної території парку або скверу мають знаходитися на певному визначеному місці та бути зручними для користування, органічно вписуватися в навколишнє природне середовище. На широкій алеї, на фоні густо ростучих дерев і кущів, доцільним є двостороннє розташування лав з опорними спинками. На доріжках, що розташовані на краю пагорба, розставляти лавки слід таким чином, щоб відвідувачам ніщо не заважало милуватись прекрасним краєвидом, тобто в одну лінію, тому що на іншому боці доріжки відвідувачі, що сидять спиною, не зможуть бачити гарних краєвидів.

Різнманітне оточення парку підказує, якого типу необхідно обрати лавку, аби гармонійно пов'язати її з навколишнім середовищем, не порушуючи природної краси, а доповнюючи її. Таким чином складають цілісну садово-паркову композицію. Певний вид лавок призначений для конкретного типу парку. Садово-паркові меблі, призначені для міських парків або скверів, не підійдуть для доріжок лісопарку. Так само невірно привозити з лісопарку стовбури дерев, пристосовані для сидіння, або грубо оброблені пеньки для столів та стільців і розташовувати їх на озелених ділянках центральних магістралей та площ. Це суперечить усій природній структурі і характеру зелених зон, видам їх використання і порушує гармонійні поєднання малих архітектурних форм в умовах природного середовища лісопарку, міського скверу та бульвару.

Смітник – різновид вуличних меблів для збирання сміття та побутових відходів. Серед вимог до смітника – ергономічність, гігієнічність, зручність прибирання та експлуатації, естетичність. Зазвичай, смітник складається з двох частин: декоративної оболонки та смітника, який можна виймати. Оболонки смітників можна виготовляти з металу, пластиків, бетону та ін. Деякі з металевих смітників можна знімати зі стійки або на шарнірі повертати для видалення сміття.

Розташовують смітники на всій озелененій території – на узбіччі доріжок і майданчиків, та особливо, в зоні торговельних кіосків. Але треба зауважити, що надто близьке розташування смітника біля лавки зробить це місце непридатним для сидіння. Тому смітники розміщують подалі від лавок, але на зручній відстані від них. Вони є необхідними на перетині доріжок з майданчиками, у місцях найбільшого скупчення відпочивальників і мають бути помітними, але не виділятися.

Ліхтар – пристрій для штучного освітлення вулиць, площ, парків, скверів та інших просторів. Освітлення площ та вулиць можна вирішувати двома способами: центральним (осьовим) підвісом або боковим встановленням ліхтарів. Інтервал чергування ліхтарів уздовж вулиць, а також тип ліхтаря (висота, кількість світильників, архітектурне чи конструктивне вирішення) визначають залежно від значимості вулиць.

Ліхтарі в скверах та парках міст надають своєрідності композиції, виділяють світлом та кольором предмети малого простору. Без декоративного освітлення парк не буде сприйматися ввечері рівноцінно до денного сприйняття. Передусім відсутніми будуть глибокі перспективи, знизиться роль архітектурних об'єктів у сприйнятті пейзажу, не відчутною буде характерна особливість крон рослин, їх кольорова гама, силует, масштаб та ін.

Окрім підсвічування рослин, необхідно також в поєднанні з ними виявити роль архітектурних об'єктів, скульптури та скульптурних елементів і особливо таких об'єктів, як фонтани, водоспади, каскади, басейни та ін. При цьому джерела світла необхідно розташувати таким чином, щоб вони не були помітними для глядача, а дерева, кущі та інші елементи, залучені в композицію парку, освітлювалися б з врахуванням виявлення бажаного декоративного ефекту. Тому місця для розміщення ламп у кожному конкретному випадку необхідно глибоко продумати. Найбільш раціональним є їхнє встановлення під кроною дерев або в середині крони, що дасть змогу показати її ніби зсередини освітленою і одночасно гарно виділеною на фоні темної зелені або неба.

Засоби візуальної інформації. Велика територія парку, особливо багатофункціонального призначення з численною, розгалуженою сіткою алей, доріжок та майданчиків, може ускладнити орієнтацію відвідувачів. Для того, щоб допомогти їм розібратися у складній паркової ситуації, використовують засоби візуальної інформації. Візуальну інформацію в парках подають у вигляді графічних схем, знаків, символів, вказівників, починаючи від входу в парк. Далі на вузлових ділянках показують напрямок руху до обраних відвідувачами об'єктів. Біля входу в парк розміщують на щитах схеми його території з чітким зображенням структурних та планувальних елементів, на схемі чітко вказують основні об'єкти парку зі зручними для прочитання з великої відстані чітко вказують основні об'єкти парку зі зручними для прочитання з великої відстані знаками, цифрами та пояснювальними надписами. Візуальна інформація закінчується останньою стрілкою-вказівником на останньому, завершальному пункті.

Висновки. Фаховим використанням малих архітектурних форм можна збагатити навколишнє середовище, а можна і погіршити його вигляд. Тому необхідно з підвищеною увагою ставитися до створення малих архітектурних форм і з великим художнім смаком знаходити їм відповідне місце серед зелені міських парків та скверів. Єдиним правильним рішенням є виконання комплексних проектних креслень для певного парку чи скверу, де, залежно від величини об'єкта, розробляють певну кількість пакетів креслень, у кожному з яких опрацьовані в єдиному стилістичному спрямуванні малі архітектурні форми. Залежно від того, головну чи другорядну зону парку розглядають, обраний для неї пакет креслень буде налічувати більшу кількість об'єктів і тим багатше вони будуть оздоблені декором. Парки та сквери міста взагалі є сильно занедбаними через відсутність фінансування. Їх малі архітектурні форми знаходяться або в зруйнованому стані, який намагаються трохи покращити працівники парків, ремонтуючи їх, або є просто відсутніми на своїх первісних місцях.

Увесь асортимент малих архітектурних форм і специфічне призначення кожної з них мають бути художньо узгодженими за видом, матеріалом та технікою виконання, з головною ідеєю та призначенням парку, саду, скверу, особливостями його просторового вирішення та флорою. Крім цього, бажано, щоб малі архітектурні форми були узгоджені між собою за стилем, тектонічною будовою та масштабом.

ЛІТЕРАТУРА

1. Приходько П.І. Ландшафтна композиція малого саду. – К. : Вид-во "Будівельник". – 1976. – 83 с. – С. 57-66.
2. Косаревський І.А. Композиція міського парку //Наково-дослідний інститут права, історії і перспективних проблем радянської архітектури. – К. : Вид-во "Будівельник". – 1977. – 139 с. – С. 37-60, 111-138.
3. Саймондс Дж. Ландшафт і архітектура. – М. : Вид-во літ-ри по будівництву, 1965. – 183 с.
4. Джон Брукс. Коротка енциклопедія садового дизайну// Dorling Kindersley. – Лондон, Нью-Йорк, Сідней – 2008. – 223 с.
5. Тимофінко В.І. Архітектура і монументальне мистецтво. Терміни і поняття // Вид-во Інституту проблем сучасного мистецтва.– 2002. – 450 с.